

Prosessi

Laatija: Pekka Puustinen, Säde Rytönen

Kommenttikierrokset ja versiot

- Versio 0.1. Pohjois-Savon poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä
- Versio 0.2 HYTE-tiimin toimesta laadittu uusi versio Poikkihallinnollisen HYTE-ryhmän palautteen pohjalta
- Versio 1.0. Aluehallitus hyväksyi toimintasäännön kokouksessaan 25.4.2022
- Versio 1.1 Aluehallitus hyväksyi muutokset toimintasääntöön kokouksessaan 16.1.2023:
- HYTE-neuvottelukunnan jäsenen estyessä hoitamaan tehtäväänsä, jäsenen edustava taho nimeää uuden edustajan ja tämä tuodaan aluehallitukselle tiedoksi
  - HYTE-neuvottelukunta nimeää keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja tuo tämän tiedoksi aluehallitukselle
- Versio 1.2 Aluehallitus hyväksyi 15.5.2023 muutokset toimintasääntöön:
- HYTE-neuvottelukunnan jäsenen estyessä hoitamaan tehtäväänsä, jäsenen edustava taho nimeää uuden edustajan ja poistetaan velvoite tuoda tämä aluehallitukselle tiedoksi.
  - Lisätään oma erillinen kohta HYTE-neuvotteluista: HYTE-neuvottelukunnan tehtävänä (hallintosääntö 23§) ovat vuosittaiset (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7§) neuvottelut kuntien ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6§)
- HYTE-neuvotteluihin osallistuva organisaatio voi valtuuttaa oman organisaationsa edustajan HYTE-neuvotteluihin. Edustaja HYTE-neuvotteluissa voi myös olla muu henkilö kuin HYTE-neuvottelukunnan jäsen tai varajäsen. Erityisesti kunnalla on HYTE-neuvotteluihin lakisääteinen velvoite osallistua.

Hallintosääntö (23§ Muut vaikuttamistoimielimet)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (Hyte) neuvottelukunta

Aluehallitus asettaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelukunnan valtuustokausittain.

Aluehallitus hyväksyy Hyte-neuvottelukunnalle toimintasäännön, jossa todetaan muun muassa

- Hyte-neuvottelukunnan tehtävät
- Jäsenten lukumäärä ja valintatapa sisältäen muun muassa hyvinvointialueen edustuksen, kuntien eri toimialojen edustuksen, maakuntaliiton edustuksen, työterveyshuollon, järjestöjärjestöjen ja apteekkikentän edustuksen
- Toimikausi
- Kokous- ja toimintakäytännöt
- Puheenjohtajan valinta
- Sihteerin tehtävien hoitaminen

Hyte-neuvottelukunnan tehtävänä on johtaa Pohjois-Savon alueellista Hyte-työtä.

Neuvottelukunta vastaa muun muassa aluehallitukselle menevien Hyte-asioiden valmistelusta, alueellisen hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön johtamisesta, Hyte-asioihin liittyvän päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) tuesta alueella, palveluntuottajien

sopimusohjauksen Hyte-tavoitteiden valmistelusta sekä vuosittaisista neuvotteluista kuntien ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) neuvottelukunnan toimintasääntö

Toiminta-ajatus ja –periaatteet

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) neuvottelukunta on yksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosääntöön kirjatusta ei-lakisääteisistä vaikuttamistoimielimistä (Hallintosääntö 23§).

HYTE-neuvottelukunta toimii lainsäädännön edellyttämänä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7§) sekä ehkäisevän päihdetyön vastaavana toimielimenä hyvinvointialueen osalta (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015).

Kunnat ja hyvinvointialue ovat päävastuussa pohjoissavolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6§, 7§) yhteistyössä muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. HYTE-neuvottelukunta toimii tämän yhteistyön foorumina ja sen tehtävänä on johtaa Pohjois-Savon alueellista HYTE-työtä.

HYTE-neuvottelukunnan tehtävät

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan *”Hyte-neuvottelukunnan tehtävänä on johtaa Pohjois-Savon alueellista Hyte-työtä. Neuvottelukunta vastaa muun muassa aluehallitukselle menevien Hyte-asioiden valmistelusta, alueellisen hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön johtamisesta, Hyte-asioiden liittyvän päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) tuesta alueella, palveluntuottajien sopimusohjauksen Hyte-tavoitteiden valmistelusta sekä vuosittaisista neuvotte-luista kuntien ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.”* (Hallintosääntö 23§).

HYTE-neuvottelukunnan **päätehtävänä on johtaa Pohjois-Savon alueellista HYTE-työtä.** Neuvottelukunnan muita tehtäviä ovat (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7§):

- Aluehallitukselle menevien HYTE-asioiden valmistelu
- Alueellisen hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön johtaminen
- Kertomuksen ja -suunnitelman vieminen osaksi talous- ja toimintasuunnitelmaa, tilinpäätöstä ja strategiaa
- Alueellisen HYTE-työn johtaminen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tavoitteiden mukaisesti
- HYTE-asioiden liittyvän päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) tuki maakunnassa
- Palveluntuottajien sopimusohjauksen HYTE-tavoitteiden valmistelu
- Mahdollisten HYTE- hankkeiden ohjausryhmänä toimiminen
- Vuosittaiset neuvottelut kuntien ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta

HYTE-neuvottelukunnan lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät jakautuvat

aluehallituksen, hyvinvointialueen konsernipalveluissa sijaitsevan HYTE-tiimin ja hyvinvointialueen palvelutuotannon kesken seuraavasti:

ALUEHALLITUS

- HYTE-työn strateginen johtaminen
- Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) linjaaminen
- HYTE-neuvottelukunnan nimeäminen ja toimintasäännön hyväksyminen
- Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman hyväksyminen ja aluevaltuustoon vieminen
- Hyvinvoinnin, terveyden ja terveyserojen vuosittainen seuranta, arviointi ja raportointi
- Ennaltaehkäisevien palvelujen järjestämistehtävä ja palvelutarpeiden selvittäminen
- HYTE-työtä koskevat vuosittaiset neuvottelut STM:n kanssa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 24§)
- HYTE:en liittyvät omavalvontatehtävät
- Palveluntuottajien sopimusohjaus HYTE-näkökulmasta

HYTE-TIIMI

- HYTE-neuvottelukunnalle menevien asioiden valmistelu
- Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman käytännön valmistelu yhteistyössä sidosryhmien kanssa
  - o Osaksi taloussuunnitelmaa, tilinpäätöstä ja strategiaa
- Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden koordinointi
- Laaja-alainen HYTE-työn tuki alueen kunnille
  - o Kuntien HYTE-koordinaattoreiden verkoston ja muiden HYTE-teemaverkostojen johtaminen
  - o HYTE-koulutusten ja HYTE-tilaisuuksien koordinointi
- Alueellinen ja valtakunnallinen verkostoyhteistyö
- Vaikuttavien HYTE-menetelmien jalkauttaminen ja ylläpito

HYVINVOINTIALUEEN PALVELUTUOTANTO

- Ehkäisevien palvelujen tuotanto:
  - o Neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, terveysneuvonta ja tarkastukset, ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen ja tapaturmien ehkäisy, syrjäytymisen ja työelämän ulkopuolelle joutumisen ehkäisy, sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen
  - o Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut
- Yhteistyö hyvinvointialueen HYTE-tiimin kanssa
- Paikallinen yhteistyö kunta-hyvinvointialue –yhdyspinnan yli (esim. liikuntaneuvonta, ravitsemusneuvonta, opiskeluhuolto, kulttuurihyvinvointi, työllisyyspalvelut)
- Paikallinen SOTE -asiantuntijuus kuntien HYTE-työhön (esim. kuntien HYTE-ryhmät, ehkäisevän päihdetyön monialainen ryhmä)
- Paikallinen yhteistyö järjestöjen ja kansalaisten kanssa (asukkaat ja palvelujen käyttäjät)

Lisäksi aluevaltuusto päättää alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta (Hallintosääntö, 35§). Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on keskeinen elementti hyvinvointialueen johtamista linjaavassa hyvinvointialuestrategiassa (Hallintosääntö, 3§; Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 41§).

Jäsenten lukumäärä ja valintatapa

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus nimeää HYTE-neuvottelukuntaan oman edustajansa sekä HYTE-tiimin esityksestä enintään 24 jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet. HYTE-neuvottelukunnan jäsenet jakautuvat seuraavasti:

- Kunnat (10 edustajaa, 10 varaedustajaa)
  - o Kunnan keskushallinto
  - o Varhaiskasvatus
  - o Perusopetus
  - o Lukiokoulutus
  - o Nuorisopalvelut
  - o Liikuntapalvelut
  - o Kulttuuripalvelut
  - o Hyvinvointi
  - o Tekniset palvelut
  - o Ympäristöterveydenhuolto
- Hyvinvointialue (6 edustajaa, 6 varaedustajaa)
  - o Strategia ja kehittäminen
  - o Perhe- ja vammaispalvelut
  - o Yleiset palvelut: perustason palvelut
  - o Yleiset palvelut: erityistason palvelut
  - o Ikääntyvien palvelut
  - o Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut
- Oppilaitokset (2 edustajaa, 2 varaedustajaa)
  - o Ammatillinen toinen aste
  - o Korkeakoulut
- Muut toimijat (6 edustajaa, 6 varaedustajaa)
  - o Työterveyshuolto
  - o Apteekit
  - o Järjestöneuvosto
  - o Maakuntaliitto
  - o TE-keskus
  - o Poliisi

Kuntia edustavat viranhaltijajäsenet ja -varajäsenet, joiden nimeämisessä otetaan huomioon sekä maantieteellinen edustavuus että eri toimialojen kattava edustus.

HYTE- neuvottelukunnan jäsenen estyessä hoitamaan tehtävänsä, jäsenen edustava taho nimeää uuden edustajan

HYTE-neuvottelut

HYTE-neuvottelukunnan tehtävänä (hallintosääntö 23§) ovat vuosittaiset (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7§®) neuvottelut kuntien ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6§)

HYTE-neuvotteluihin osallistuva organisaatio voi valtuuttaa oman organisaationsa edustajan HYTE-neuvotteluihin. Edustaja HYTE-neuvotteluissa voi myös olla muu henkilö kuin HYTE-neuvottelukunnan jäsen tai varajäsen. Erityisesti kunnalla on HYTE-neuvotteluihin lakisääteinen velvoite osallistua.

Toimikausi

Toimikausi noudattaa aluehallituksen toimikautta. Toimikausi jatkuu, kunnes uusi hyvinvointialueen HYTE-neuvottelukunta on valmis aloittamaan toimintansa.

Kokous- ja toimintakäytännöt

HYTE-neuvottelukunnan kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja. Sen lisäksi neuvottelukunta on kutsuttava koolle, mikäli vähintään seitsemän (7) jäsentä sitä vaatii. Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kaksitoista (12) jäsentä osallistuu kokoukseen (13 kokousedustajaa).

Kokouksen esittelijänä toimii puheenjohtaja. Neuvottelukunta kokoontuu vähintään 4 kertaa vuodessa. Kokous on kutsuttava koolle vähintään viikkoa ennen kokousta. HYTE-neuvottelukunta voi kutsua kokouksiinsa tarvittavia asiantuntijoita.

Kokoukset voivat olla sähköisiä. HYTE-neuvottelukunnan esityslistat ja pöytäkirjat viedään hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmään. Sieltä materiaalit julkaistaan hyvinvointialueen nettisivulla.

Puheenjohtajan valinta

HYTE-neuvottelukunta nimeää keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja tuo tämän tiedoksi aluehallitukselle.

Sihteerin tehtävien hoitaminen

HYTE-neuvottelukunnan sihteeristönä toimii hyvinvointialueen konsernipalveluissa sijaitseva HYTE-tiimi.